

Wrocław, 23.11.2023 r.

Prof. dr hab. med. Joanna Lis
Samodzielna Pracownia Ortodontyki Dorosłych
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Ocena

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych
pt. „Dostępność świadczeń zdrowotnych w trakcie pandemii covid-19”
autorstwa Lek. dent. Magdaleny Tuczyńskiej, z Wojskowej Specjalistycznej
Przychodni Lekarskiej w Poznaniu (PNSMBN)

Promotor: dr hab. n. o zdr. Ewa Baum

Promotor pomocniczy: dr n. med. Maja Matthews-Kozanecka

Przesłana mi do oceny rozprawa doktorska Lek. dent. Magdaleny Tuczyńskiej nosi tytuł „Dostępność świadczeń zdrowotnych w trakcie pandemii COVID-19” i jest podsumowaniem cyklu pięciu publikacji skoncentrowanych wokół potencjalnych utrudnień w opiece zdrowotnej występujących podczas ostatniej światowej pandemii. Łączny IF artykułów stanowiących podstawę dysertacji wynosi 15,983.

We wstępie rozprawy doktorskiej Doktorantka bardzo sprawnie uzasadniła konieczność podjętych przez siebie badań, podając następnie ich cele i uszczegółowiając czynniki o potencjalnym wpływie na możliwości korzystania przez pacjentów z opieki zdrowotnej podczas lawinowego wzrostu zakażeń SARS-CoV2. Oceny wyników zaprojektowanych przez siebie badań ankietowych Doktorantka dokonała stosując adekwatne narzędzia statystyczne.

Praca zatytułowana *Accessibility to non-COVID health services in the world during the COVID-19 pandemic: review* pozwoliła Doktorantce zrealizować pierwszy z celów szczegółowych. Dokonując przeglądu dwudziestu sześciu artykułów dowiodła, że podczas pandemii COVID-19 na wszystkich kontynentach doszło do ograniczenia dostępności placówek medycznych, hospitalizacji, operacji oraz

konsultacji i leków dla pacjentów niezakażonych SARS-CoV2, niezależnie od faktu czy było to w kraju rozwijającym się, czy też rozwiniętym.

Drugi z celów szczegółowych, czyli analizę jakości świadczeń zdrowotnych w trakcie pandemii COVID-19 w wybranych krajach europejskich Doktorantka przeprowadziła w artykule pod tytułem *Quality of the healthcare services during COVID-19 pandemic in selected European countries*. Na podstawie dwunastu prac, które pochodziły z Wielkiej Brytanii, Belgii, Katalonii, Włoch, Szwecji, Polski, Holandii, Francji, Niemiec, w tym badań własnych Doktorantka wykazała, jakość świadczeń zarówno z zakresu podstawowej, jak i specjalistycznej opieki zdrowotnej, bezpośrednich i telemedycznych pogorszyła się wszędzie oprócz Wielkiej Brytanii.

W pracy pod tytułem *How the COVID-19 pandemic affected the accessibility and quality of health services in Poland* Doktorantka pogłębiła analizę dotyczącą korzystania ze świadczeń zdrowotnych w trakcie pandemii COVID-19 w Polsce oraz porównała subiektywną ocenę postrzegania dostępności do świadczeń zdrowotnych przed pandemią i w trakcie jej trwania. Dowiodła, że kobiety istotnie częściej niż mężczyźni korzystały ze świadczeń zdrowotnych zarówno ogólnych jak i specjalistycznych, lecz tylko w zakresie świadczeń pełnopłatnych a nie refundowanych. W ten sposób rozpoczęła się realizacja trzeciego celu pracy, którego dopełnieniem była praca zatytułowana *Impact of socio-economic status on the perception of accessibility to and quality of healthcare services during the COVID-19 pandemic among Poles – pilot study*. Doktorantka dowiodła, że status socjoekonomiczny ankietowanych nie różnicował korzystania ze specjalistycznych, ogólnych, refundowanych lub prywatnych świadczeń zdrowotnych.

Ostatni cel rozprawy wynikający ze starań o wypełnienie deficytu badań dotyczących poziomu deklarowanej duchowości pacjentów i świadczeń zdrowotnych, Doktorantka zrealizowała w badaniu pod tytułem *Correlation between religion, spirituality and perception of healthcare services utilisation in Poland during COVID-19 pandemic*. Porównując oceny dostępności i jakości świadczeń zdrowotnych przed pandemią COVID-19 i w trakcie jej trwania, Doktorantka wykazała, że respondenci, dla których religia odgrywa ważną rolę w życiu dostrzegają większą dostępność do świadczeń zdrowotnych niż osoby, dla których religia odgrywa niewielką rolę, nie ma w ogóle znaczenia lub te, które mają trudności z określeniem roli religii w ich życiu. Niemniej, niezależnie od stosunku do religii respondenci oceniali niżej zarówno dostępność, jak i jakość świadczeń zdrowotnych

w trakcie pandemii niż przed jej wybuchem.

Doktorantka wysnuła wnioski, które są podsumowaniem celów pracy i w pełni uzasadniają podjęcie badań, chociaż stanowią bardziej powtórzenie wyników niż konkluzje. Zabrakło wniosku o tym, że dowiedzione przez Doktorantkę pogorszenie zarówno dostępności, jak i jakości świadczeń zdrowotnych w czasie pandemii wymaga zapobiegania temu groźnemu zjawisku poprzez opracowanie i wdrożenie strategii profilaktycznych po zakończeniu pandemii, na wypadek wybuchu kolejnej. Co interesujące, taki właśnie wniosek znalazł się w pierwszej z cyklu prac stanowiących podstawę przedstawionej mi do recenzji dysertacji.

Piśmiennictwo w liczbie 30 pozycji jest dobrane adekwatnie do celów wyznaczonych przez Doktorantkę. Streszczenie rozprawy w języku polskim i języku angielskim jest zwięzłe i zawiera najważniejsze elementy pracy.

Rozprawę doktorską Lek. dent. Magdaleny Tuszyńskiej oceniam jako poprawną i uważam, że uzyskane w niej wyniki, jakkolwiek spodziewane, dowodzą konieczności zaprojektowania szczegółowych badań na temat tych czynników, które można – odpowiednio je kontrolując – wyeliminować z listy przyczyn pogorszenia opieki nad pacjentem w przypadku wybuchu pandemii.

Reasumując, ponieważ rozprawa Lek. dent. Magdaleny Tuszyńskiej spełnia warunki określone w art. Art. 187 ust. 1-4 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. 2018 poz. 1668)", zwracam się do Wielce Szanownych Członków Rady Doskonałości Naukowej – Kapituły Kolegium Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z wnioskiem o dopuszczenie Lek. dent. Magdaleny Tuszyńskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz o kontynuowanie procedur związanych z nadaniem tytułu doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu.

Prof. dr hab. med. Joanna Lis

